

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Actualisatie aanpak versnelling sanering asbestdaken
Zaaknummer	18190-2021
B&W vergadering	9 maart 2021
Portefeuillehouder	dhr. F. (Frank) Niens
Behandelend ambtenaar	Jetty Looijenga telefoon: -, e-mail:

Kennis te nemen van

de actualisatie van de aanpak versnelling sanering asbestdaken.

Inleiding

In 2018 is het vorige plan van aanpak geschreven. In de tussentijd zijn er diverse ontwikkelingen geweest, waarvan de belangrijkste waarschijnlijk is dat het asbestdakenverbod niet doorgaan is. Een nieuwe stok achter de deur is dat alle verzekeraars vooral de milieuschadepolis (die het opruimen van asbestdeeltjes na brand dekt) fors versoerd hebben. Vaak krijgt men nog maar 5% van de totale kosten vergoed.

Gezien de gezondheidsrisico's van asbestdaken willen we doorgaan met het stimuleren van de sanering ervan. In dit plan wordt geschetst wat de gemeente Raalte in 2021 hiervoor wil gaan doen. De maatregelen rond het coronavirus bepalen daarbij wel in hoeverre e.e.a. daadwerkelijk uitgevoerd kan worden.

De totale opgave in de gemeente Raalte op 1 januari 2018 was het saneren van 3500 asbestdaken met een totale oppervlakte van 815.000 m². De meeste daken liggen in het buitengebied (ruim 2.300), maar er zijn ook bijna 450 particuliere objecten kleiner dan 35 m² en zo'n 40 bedrijven op bedrijventerreinen met een verdacht dak. Er zijn 22 panden met een asbest-leidak, waarvan 3 kerken. Gebouwen van de gemeente Raalte, inclusief scholen, hebben geen asbestdak. Inmiddels sinds die tijd 160.000 m² asbestdak gesaneerd en zijn 71 kleine asbestdaken door de eigenaar zelf verwijderd.

Het niet doorgaan van het asbestdakenverbod betekent een opgave voor de verschillende overheden om de eigenaren van een asbestdak te motiveren om het dak toch te saneren.

Het Rijk: samenwerkingsverklaring aanpak asbestdaken

Een wettelijk verbod voor asbestdaken is er niet gekomen. In verband met de gezondheidsrisico's van (het verwijderen van) asbestdaken, wil het Rijk toch doorgaan met het stimuleren van de sanering van asbestdaken.

Het Rijk vraagt haar partners, waaronder provincies, gemeenten en de bouw- en asbestsector, een samenwerkingsverklaring te ondertekenen. Het hoofddoel van de samenwerkingsverklaring is zorgen dat de verwijdering van asbestdaken voortgaat en de asbestdakenproblematiek wordt opgelost door het maken van samenhangende afspraken over het uitvoeren van activiteiten. De subdoelen zijn bewust maken dat verwijderen van asbestdaken beter is, stimuleren van de sanering en gezamenlijk activiteiten ondernemen.

Daarbij zet ze actief in op bewustwording en communicatie, het oprichten van een asbestfonds, het ontzorgen van gemeenten, het benutten van koppelkansen met de energietransitie en bij Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB/s), het monitoren van het effect van de versnellingsaanpak en op veilige vereenvoudiging van saneringen.

Particulier fonds: het Rijk gaat zelf geen fonds oprichten, maar heeft wel 12 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de SVn voor een asbestfonds voor particulieren. Deze subsidie wordt gebruikt om 25% van (alleen) de *maatwerkleningen* te dekken. Het is aan provincies en/of gemeenten om een verordening vast te stellen voor maatwerkleningen (voor particulieren met te weinig inkomen om in aanmerking te komen voor een normale lening, maar wel met voldoende onderpand), verzilverleningen (aflossing na verkoop pand met overwaarde) en/of stimuleringsleningen (onderhoud, renovatie en/of restauratie op of aan de woning worden tegen gunstige voorwaarden gefinancierd).

De provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft geen formele verantwoordelijkheid voor de verwijdering van asbestdaken. Voor 2021 zet ze in op wijkgerichte aanpak kleine daken, behoud huidige overlegvormen en het bieden van een toolbox en de Asbestdakenkaart. Daarnaast overweegt ze of ze een particulier fonds wil opzetten. Op basis van een onderzoek onder haar partners, waaronder de gemeenten, wordt de Provinciale Staten een voorstel voorgelegd over de besteding van de 6,25 miljoen euro die beschikbaar is gesteld voor een asbestdakenfonds. Mogelijke deelname aan het particuliere fonds maakt onderdeel uit van deze afweging.

De provincie denkt dat de meeste bedrijven een asbestsanering zelf kunnen financieren en er dus een kleine groep is (maximaal 5%) die graag laagdrempelig geld voor de sanering wil lenen.

Inzet gemeente Raalte

De asbestopgave kunnen we onmogelijk op eigen kracht oplossen. Er zal samengewerkt moeten worden met allerlei partners. De Samenwerkingsverklaring aanpak asbestdaken van het Rijk ligt geheel in de door de gemeente Raalte ingestoken lijn voor het stimuleren van het saneren van asbestdaken. **Daarom heeft wethouder Frank Niens op 2 juni 2020 namens de gemeente de samenwerkingsverklaring ondertekend.** Ondertekening ervan geeft het signaal af dat asbestdaken nog steeds een bedreiging vormen voor de gezondheid en het daarom belangrijk is dat de asbestdaken zo snel mogelijk worden verwijderd. Daarin gaan we optrekken met het Rijk en de provincie(s).

Bij de ondertekening van de samenwerkingsverklaring is aangegeven dat wij een bijdrage leveren aan de communicatie rond asbestdaken, in het bijzonder rond kleine particuliere daken, aan de koppelkansen met VAB's door inzet van de ruimtelijke mogelijkheden die de beleidsnota Erven in Beweging biedt en hebben wij aangegeven geïnteresseerd te zijn in het meedoen met een particulier fonds.

Naast de door u beschikbaar gestelde bijdrage in de sanering van asbestdaken (€ 1,-/m² met een totaalbedrag van zeshonderdduizend euro) en het voor particulieren gratis beschikbaar stellen van een veiligheidspakket met folie en gratis kunnen storten van de asbestplaten van daken tot 35 m², krijgen (MKB-) bedrijven en maatschappelijke instellingen een lagere rente (-0,5%) bij het in mei 2020 opgerichte Energiefonds Raalte. Het moet dan voor de realisering van de duurzaamheidsmaatregel wel noodzakelijk zijn om een asbestdak te saneren.

De uitgangspunten en de ambities uit het plan van aanpak uit 2018 blijven gehandhaafd. Om de ambities te halen blijven wij inzetten op inventarisatie en monitoring, bewustwording en communicatie en op toezicht en handhaving. Cursief staan de acties die wij zelf willen ondernemen.

Inventarisatie en monitoring

De daken waarvan verwacht wordt dat ze asbest bevatten zijn op de asbestdakenkaart van de provincie weergegeven. Zie <https://raalte.asbestdakenkaart.nl>. De gegevens worden momenteel door de gemeente bijgewerkt aan de hand van de aangevraagde gemeentelijke bijdragen.

De provincie heeft het voornemen om de mutaties te centraliseren en onder te brengen bij de Omgevings-diensten (OD). Momenteel loopt een pilot in Twente.

- *Totdat de OD IJsselland de mutaties gaat verwerken, blijft de gemeente dat aan de hand van de aangevraagde gemeentelijke bijdrage doen.*

Ondersteuning en activering dakeigenaren

De webpagina www.raalte.nl/asbestdaken is er. Regelmatig is/wordt informatie verstrekt in huis aan huisbladen en op de gemeentelijke duurzaamheidpagina in het Weekblad van Salland.

Eind 2018 zijn twee informatiebijeenkomsten met een -markt georganiseerd die zeer goed bezocht zijn:

één voor particulieren met een dak tot 35 m² (120 bezoekers) en één voor alle overige doelgroepen (300 bezoekers).

De gemeente zit in de landelijke communicatie-werkgroep en heeft stukken (brieven, artikelen, website-tekst) gedeeld. Op de website van het landelijke Programmabureau Versnellingsaanpak asbestdakensanering staan de Raalter saneringsbijdrage, het plan van aanpak uit 2018 en het beleidsplan Erven in Beweging onder de versnellingsinitiatieven. [Versnellingsinitiatieven | Asbestversnelling](#)

- www.raalte.nl/asbest is actueel.
- Twee informatiebijeenkomsten met -markt (indien de corona-maatregelen dat toestaan).
- Naast de twee bijeenkomsten zetten we in op acties specifiek per doelgroep.
- We blijven met enige regelmaat informatie verstrekken in huis aan huisbladen en op de gemeentelijke duurzaamheidpagina van het Weekblad voor Salland.
- Deel blijven nemen aan de landelijke communicatie-werkgroep, de werkgroep koppelkansen en het ambassadeursoverleg (door de portefeuillehouder).

Particuliere pandeigenaren met een dak kleiner dan 35 m²

In oktober 2020 waren de 1^e 50 veiligheidspakketten nagenoeg op. Daarop zijn 25 nieuwe veiligheidspakketten beschikbaar gesteld. De landelijke communicatiecampagne voor kleine daken is in 2020 niet doorgegaan in verband met de corona-maatregelen.

- Blijven beschikbaar stellen van gratis veiligheidspakketten met folie en gratis storten.
- Organiseren van een informatiebijeenkomst met markt/beurs. Het tijdstip waarop dit kan is mede afhankelijk van de corona-maatregelen.
- Meedoen met de Week van de Asbestvrije Schuur van Milieu Centraal in oktober 2021.
- Nagaan of er belangstelling is voor een collectieve buurt- of wijkgerichte doe-het-zelf aanpak van Buurkracht.
- Inzet ruimtecoach en erfcoach bij advisering pandeigenaren over toekomstige ontwikkelingen van het pand.

Particulieren met een asbestdak groter dan 35 m² binnen de bebouwde kom

- Organiseren van een informatiebijeenkomst met markt/beurs. Het tijdstip waarop dit kan is mede afhankelijk van de corona-maatregelen.
- Regelmatig publiceren in huis aan huisbladen en evt. rechtstreeks aanschrijven.
- Inzet ruimtecoach bij advisering pandeigenaren over toekomstige ontwikkelingen van het pand.

Agrariërs, bedrijven en particulieren in het buitengebied

De pandeigenaren in het buitengebied kunnen gebruik maken van de brede ruimtelijke mogelijkheden die de Beleidsnota Erven in Beweging (2017) biedt, zoals de sloopbank, schuur voor schuur, rood voor rood en het vestigen van een niet-agrarisch bedrijf.

- Samen met brancheverenigingen een bijeenkomst met markt/beurs organiseren. Uitvoering is afhankelijk van de maatregelen rond het corona-virus.
- Blijven deelnemen aan de landelijke werkgroep koppelkansen bij VAB's.
- Inzet erfcoach, gebiedscoördinator en ruimtecoach voor adviseren pandeigenaren.

Bedrijven op bedrijventerreinen

- *In overleg met KRW en Heino Aktief gaan we na of we de bedrijven kunnen aanzetten tot saneren.*
- *Inzet ruimtetechnisch voor advisering pandeigenaren over toekomstige ontwikkelingen van het pand.*

Maatschappelijk vastgoed

De provincie heeft in 2019 (voor de hele provincie) voor risicovolle locaties (waar vaak en veel jongeren bij elkaar komen, zoals maneges en sportaccommodaties) 100 gratis inventarisaties beschikbaar gesteld. Medio 2019 zijn alle risicovolle locaties hierover door de gemeente aangeschreven. Of hiervan gebruik is in verband met privacy niet bekend.

Alle daken van het publiek maatschappelijk vastgoed (in eigendom bij de gemeente) bevatten geen asbest.

- *Onderzocht wordt of er behoefte is om eigenaren van niet-commercieel en commercieel maatschappelijk vastgoed aanvullend te ondersteunen.*
- *Via het Sportbedrijf Raalte BV wordt contact opgenomen met de sportverenigingen die een eigen sportgebouw met een verdacht dak hebben.*

Financieringsmogelijkheden

De provincie verwacht dat een groot deel van de pandeigenaren de sanering zelf kan betalen. Bedrijven (ondernemers) kunnen de kosten voor de sanering als 'onderhoudskosten' aftrekken van de winst. Hetzelfde geldt voor de kosten van een nieuw dak als 'investeringskosten'.

Subsidies: momenteel geeft alleen de gemeente een bijdrage van € 1,- per vierkante meter gesaneerd asbestdak. Voor particulieren die zelf een asbestdak verwijderen (en mogen) is er een gratis veiligheidspakket en zijn de stortkosten gratis.

Marktaanbod: bij daken vanaf 1.000 m² kan de eigenaar gebruik maken van een marktaanbod, waarbij het (gesaneerd) dak beschikbaar gesteld wordt voor zonnepanelen om zo de investering terug te verdienen. Univé biedt dat sinds kort in de provincie Overijssel voor daken vanaf 500 m².

Leningen: eigenaren kunnen een lening aanvragen bij een bank, bij het Energiefonds Raalte (bedrijven en maatschappelijke organisaties) of bij een nog door de provincie of gemeente op te richten fonds versnelling asbestsanering voor particulieren.

- *De gemeente Raalte doet samen met de gemeente Deventer mee met een pilot van de provincie voor het ontwikkelen van een aantrekkelijk marktaanbod voor eigenaren van een asbestdak tussen 35 en 500 m².*
- *Indien de provincie besluit tot het opzetten van een particulier fonds wordt bepaald of de gemeente Raalte daaraan mee gaat doen.*
- *Nagaan of de gemeente zelf een particulier fonds wil opzetten en of het dan alleen om maatwerkleningen, of ook om verzilver- en stimuleringsleningen gaat.*

Toezicht en handhaving

De gemeente is zeer terughoudend met het handhavend optreden bij sterk verweerde asbestdaken. De bewijslast ligt bij de gemeente en het is vaak erg lastig om aan te tonen dat er daadwerkelijk sprake is van een urgent gezondheidsrisico. De milieucontroles worden uitgevoerd door medewerkers van de Omgevingsdienst IJsselland. Zij geven voorlichting aan eigenaren van asbestdaken tijdens een (bedrijfs-) controle.

- *Wij blijven contact met de OD onderhouden over te verstrekken informatie, over effecten van gevoerde acties en mogelijke andere stimuleringsacties.*

Kernboodschap

Het plan van aanpak Versnelling sanering asbestdaken uit 2018 is bij deze geactualiseerd. De gemeente blijft de komende jaren een actieve, stimulerende en faciliterende rol pakken door middel van de uitvoering van de genoemde acties, zodat de gemeente Raalte in 2024 zoveel als mogelijk asbestdaken vrij is.

Vervolg

Het plan van aanpak uit 2018 loopt tot 2024. Dit is de eerste actualisering daarvan. U heeft reeds budget beschikbaar gesteld voor de daadwerkelijke verwijdering van asbestdaken en voor het gratis storten van asbestplaten die door particulieren zelf zijn verwijderd (tot 35 m²). Ook de voorgestelde actieve, faciliterende en stimulerende rol van de gemeente brengt kosten met zich mee die kunnen worden gedekt uit bestaande middelen.

Communicatie

Naast het informeren van uw raad worden alle bewoners van de gemeente geïnformeerd over asbest, asbestsanering, subsidiemogelijkheden en de beschreven acties via de gemeentelijke website, huis-aan-huis bladen en informatiebijeenkomsten. In bovenstaande acties staat ook een aantal specifiek op communicatie gerichte acties.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema